

Ekitabo kya Danyeri — Omusomo Ogw’Omunaana mu kkumi n’abiri

Kufunua Ishara za Kinabii za Ishmaeli: Kutoka Mpiga Upinde hadi Mwenye Kutiwa Muhuri wa 144,000

Jeff Pippenger
2024-03-02

Na Nzambe azalaki elongo na mwana mobali yango; mpe akolaki, mpe afandaki na esobe, mpe akómaki mobeti na likonga. Genese 21:20.

Ishmaeli akawa mpiga upinde, jambo ambalo ni ishara ya vita, na ishara ya hukumu ya utekelezaji inayoletwa dhidi ya Roma.

Babel woni iwa ashiku na iwahena owa yaikala molongo lya Babel, opo vahepaulule mu Sion epangelo lya Jehova Kalunga ketu, epangelo lya etameko lyaye. Likungileni pamwe ovatamba vomaviya okulwa na Babeli: amushe nye muningile omaviya, tambuleni omaongalo okuninga omakambi gomuuzilo gwalo kombinga adishe; kakwa na nande umwe mwomuyo a tokole okuyonena: muupanduleni ngaashi eemhango dyaye tadi pula; ngaashi aishe she shi ninga, ningeni kuye ngaashi shelifa: oshoka okwa li a ninga omutima gwokwiikulupaleka okuhangana na Jehova, okuhangana na Omuyapuki waIsrael. Jeremia 50:28, 29.

Abatemi mîna karên wê didin Babilonê, û ew mînakirina berdêla wê bi yasaya Yekşemê ya zû-dihatî dest pê dike, bi dengê duyemîn ê beşa hejdeh a Pirtûka Vahiyê, dema ku dadweriya pêşveçûyî ya îcrayî ya Babilonê dest pê dike.

Kutoka mbinguni nikasikia sauti nyingine, ikisema, Tokeni kwake, enyi watu wangu, msije mkashiriki dhambi zake, wala msipokee mapigo yake. Kwa maana dhambi zake zimefika hata mbinguni, naye Mungu amekumbuka maovu yake. Mlipeni kama naye alivyowalipa ninyi, mkamrudishie mara dufu sawasawa na matendo yake; katika kikombe alichokijaza, mjazieni mara dufu. Kadiri alivyojitukuza, na kuishi kwa anasa, hivyo hivyo mpeni mateso na huzuni; kwa maana asema moyoni mwake, Nimeketi kama malkia, wala mimi si mjane, wala sitaona huzuni kamwe. Ufunuo 18:4–7.

Ishmaeli na nyina Hagara walizuiwa kurithi haki ya mzaliwa wa kwanza, nao wakafukuzwa nje. Hivyo, wivu ukawa msukumo wa kinabii wa Uislamu, na vita ikawa shughuli yao ya kinabii. Kutajwa kwa kwanza kunajumuisha kizuio alichowekewa Ishmaeli na mama yake na Sara, na “kuzuiwa” kwao kukawa sifa ya msingi ya kinabii ya Uislamu katika Neno lote la Mungu, na katika historia. Wazao wa Ishmaeli walipaswa kuwa watu wa porini, ambao mkono wao ungekuwa juu ya kila mtu, na tabia yao ya upori imewakilishwa na punda-mwitu wa Kiarabu, wa jamii ya farasi. Hivyo basi, vita vya Kiislamu vya ole wa kwanza na wa pili vimewakilishwa kama mashujaa wapandao farasi wenye ghadhabu.

یائی ئس یتدی ارهن ئون تهم اهن ئس ره هک هواجن وگ امنهت و ،هوی ووت اهاود ین اراب یمای پمالسی کئ تاک .ه(ل ئه راس ل ل ئه) ووت اهاود ین اراب یدوت یم هکن وچ ،تاکب یتدی ارهبم غئیپ یتدی ات مدهی ئس یتهم اهن یائی ئه ،ن ئرن ئهد ههک ئپ مدهی یائی ئه وود ین اکدهی یتدی ارهبم غئیپ هدی دن هم تهبی ات .نهدن انش یپ رازه راوچ و لچ و دلس ین درکروم یهوام هکدهی یتدی ارهبم غئیپ ل ئه ئس وومه .ن ئرن رهماد هب یتسهد ووت اهاود ین اراب هکن وچ ،نهکهد ووت اهاود ین اراب یندن ارپ یهوام یتدی ارهن ئون ل ئه ئس وهی .تشهگ 2001 یرهمهت پسی 11 هل مدهی ئس یتهم اهن کئ تاک درک یندن ارپ

“Yağmura dawî dê li ser gelê Xwedê bibare. Ferîşteyekî hêzdar dê ji ezmên dakeve, û hemû erd dê bi rûmeta wî were ronîkirin.” Review and Herald, 21ê Nîsana 1891.

Muda wa kutiwa muhuri pia uliwakilishwa na kipindi kilichoanza tarehe 11 Agosti, 1840, na kuishia kwa kuwasili kwa malaika wa tatu tarehe 22 Oktoba, 1844. Kipindi hicho cha wakati pia kiliwakilishwa katika sura ya pili ya Habakuki. Historia ya Wamileriti ilitimiza sura ya pili ya Habakuki, na kwa kufanya hivyo ilianza wakati malaika aliposhuka tarehe 11 Agosti, 1840, na ikaishia wakati malaika wa tatu alipowasili tarehe 22 Oktoba, 1844.

یتدی ای هل .«تاکمد مسق» هکن ین یب ،ادمکن ین یب ییاتوک هل مک تاخهدرهد قوق هبهح یوود یباب هل و ،(درک یمسق) درک یراواه زرمب یکئگنهد هب مک هتش یرف ،ادانهحوی یوارکشهی هدی شهب یئس .«تئبان رتی چ تاک» مک (درک یمسق) دراوخ یدن ئوس هی متش یرف وهی نامه ۱۸۴۴ یربؤتکئوی ۲۲ وهل وهی مکن وچ ،تئرنهداد ۱۸۴۰ یتسوبائی ی ۱۱ هل ،ادوود یشهب یمهکهی یتدی ای هل قوق هبهح یرئدواچ .نمکهد زرمب ناین اکهگنهد نارئدواچ مک هیدم تاک

1888-ikū kīu kūgarūra, kīrīa Sister White oonania ta kīrīa kīmūrūgamūre mūraika wa Kūguūrīrio ikūmi na inana, ūrīa waheire thī yothe ūtheri na riiri wake, arangīri (Jones na Waggoner) nīmaanairirie “mīgambo” yao ta mūhuri, nīguo moonanie andū a Ngai mahītia mao, nīgūkorwo ujumbe wao warī ujumbe wa Laodikea. Mūthenya wa September 11, 2001, ūrīa waheanīrwo kīonereria nī historia ya 1888, Mwathani nīongoretse andū ake a mīthenya ya mūthia macooke nījīra-inī cia tene cia Jeremiah, kūrīa arangīri matataithirirwo. Kūikūrūka kwa mūraika nīkūmenyithagia kwīra kwa kīūprophetī kwa arangīri.

“Lijwi” lyafikile pa Agosto 11, 1840, lyaleteleziwe kupitila mu alonda, ndipo Yeremiya anauzidwa kuti ngati angabwerere ku chikhulupiliro chake ndi kukhulupirira Mulungu pambuyo pa kukhumudwa kwake, adzakhala pakamwa pa Mulungu. Pamene masomphenya amene anachedwa anafika potsiriza pa Okutobala 22, 1844, “analankhula.” Nthawi ya Habakuku chaputala chachiwiri, imene inakwaniritsidwa m’mbiri ya a Millerite, ikusonyeza nthawi ya kusindikizidwa kwa zikwi zana limodzi ndi makumi anayi ndi zinayi.

Nga haipangahia, kia mōhioitia ko te wā mai i Ākuhata 11, 1840 tae noa ki Oketopa 22, 1844, e whakaatu ana i te hiritanga o te kotahi rau e whā tekau mā whā mano, arā, ko te wā e ringihia ai te ua tōmuri. He mea nui tēnei, nō te mea me tautohu te karere o te ua tōmuri mā te tikanga o te “rārangi ki runga rārangi.” Ko taua wā motuhake, arā, te hiritanga o te kotahi rau e whā tekau mā whā mano, he maha ngā wā e whakaaturia anōtia ana i roto i ngā rārangi poropiti, ā, pēnei tonu i roto i a Habakuka rua, e tautohua tikatia ana e Sister White hei mea i tutuki i roto i te hītori o ngā Millerite. E whakaako tonutia ana hoki e ia, he mea tāruarua anō te hītori o ngā Millerite i roto i te hītori o te kotahi rau e whā tekau mā whā mano.

“Mu maulosi aya mweali ni ule wa Habakuki 2:1–4: ‘Nitasimama juu ya lindo langu, nami nitajiweka juu ya mnara, nami nitaangalia ili nione atakachoniambia, na nitajibu nini nitakapokaripiwa. Bwana akanijibu, akasema, Andika maono haya, ukayafanye wazi juu ya mbao, ili aisomaye apate kukimbia. Kwa kuwa maono haya bado ni kwa wakati uliowekwa; lakini mwisho wake yatanena, wala hayatadanganya; yajapokawia, yangoje; kwa kuwa hakika yatakuja, hayatakawia. Tazama, roho yake iliyojivuna si nyofu ndani yake; bali mwenye haki ataishi kwa imani yake.’”

Igice kimwe cy’ubuhanuzi bwa Ezekiyeli na cyo cyabaye isoko y’imbaraga n’ihumure ku bizera: “Ijambo ry’Uwiteka ryaje kuri jye, riti, Mwana w’umuntu, uwo mugani mufite mu gihugu cya Isirayeli ni uwuhe, uvuga uti, Iminsi iratinze, kandi ibyo yeretswe byose biba impfabusa? Nuko ubabwire uti, Uku ni ko Umwami Uwiteka avuga.... Iminsi iregereje, kandi n’isohozwa rya buri byo yeretswe.... Nzavuga, kandi ijambo nzavuga rizasohora; ntirizongera gutinda.” “Abo mu nzu ya Isirayeli baravuga bati, Ibyo yeretswe abona ni iby’iminsi myinshi iri imbere, kandi ahanura iby’ibihe biri kure. Nuko ubabwire uti, Uku ni ko Umwami Uwiteka avuga; Nta jambo na rimwe ryanjye rizongera gutinda ukundi, ahubwo ijambo navuze rizasohora.” Ezekiyeli 12:21–25, 27, 28.” Intambara Ikomeye, 391–393.

Xêzên ku serdema bara paşîn û mor kirina sed û çil û çar hezarî temsîl dikin, li hev tîn anîn da ku bîne damezrandin ku dîroka pêxemberî bi berdeyamî nîşana Alpha û Omega di xwe de digire.

Millerite akụkọ-omume na-amalite site n'olu mmụọ-ozị nke Mkpughe isi nke iri, ma na-ejedebe n'otu olu ahụ. Septemba 11, 2001 na-amalite site n'olu mbụ nke Mkpughe isi nke iri na asatọ, ma na-ejedebe n'olu nke abụọ nke Mkpughe isi nke iri na asatọ. Habakuk isi nke abụọ na-amalite site n'olu ndị nche, ma na-ejedebe n'olu onye nche Jeremaja. Ahụhụ mbụ na-amalite na Mohammed, ma na-ejedebe na Mohammed nke Abụọ. Ahụhụ nke abụọ na-amalite site n'itọhapụ ndị mmụọ-ozị anọ nke Islam ma na-ejedebe n'ikwusị Islam.

Myaka mia na hamsini inawakilishwa na unabii wa wakati wa “miezi mitano”. Ole ya pili nayo pia ina unabii wa wakati ambao ni miaka mia tatu na tisini na moja na siku kumi na tano. Kwa hiyo, kwa kuwa muundo wa kinabii wa ole ya kwanza na ya pili hutambulisha mwisho kwa mwanzo, una mgawanyiko kati ya kutiwa muhuri na kipindi maalumu cha wakati. Mchakato wa kutiwa muhuri unawakilishwa mwanzoni mwa historia ya ole ya kwanza, na unawakilishwa mwishoni mwa ole ya pili.

Miduumo ibiri, bwe bishyizweko “omurongo aha murongo,” biranga entandikwa n’iherezo ebirangirwaho Mohammed ow’okubanza na Mohammed ow’okubiri. “Omurongo aha murongo,” biranga ebiseera bibiri eby’enjawulo muri buri murongo, ekirikurugamu ahabw’okuba buri murongo gubamo obunabi bw’ebiro. Mu byafaayo by’akabi ak’okubanza, Obusiraamu bwari obw’okuhutaza Roma, kandi mu kabi ak’okubiri, bwari obw’okwita Roma. Akabi ak’okubanza kakaba kari orutalo rw’amacumu, empanga n’obuta, kandi akabi ak’okubiri kaareeta omubazi gw’amasasi nk’eby’okurwanisa.

“Mpaka hapa, Keith ametupatia vielelezo vya kupigwa kwa tarumbeta tano za kwanza. Lakini sasa yatupasa kuachana naye, na kuendelea kwenye matumizi ya kipengele kipya cha unabii

kinacholetwa hapa; yaani, vipindi vya kinabii.

“Uwezo wao ulikuwa kuwaumiza wanadamu kwa muda wa miezi mitano.—1. Swali huzuka, Ni wanadamu gani ambao walipaswa kuwaumiza kwa miezi mitano?—Bila shaka ni wale wale ambao baadaye walipaswa kuwaua (tazama aya ya 15); ‘Sehemu ya tatu ya wanadamu,’ au theluthi ya milki ya Kirumi,—mgawanyo wake wa Kigiriki.

«2. Baebele nyonso nini mpo na kobanda mosala na bango ya konyokola? Verse ya 11 epesi eyano na motuna yango. »

“(1) ‘Bari na mfalme juu yao.’ Tangu kifo cha Mohammed hadi karibu na mwisho wa karne ya kumi na tatu, Waislamu waligawanyika katika makundi mbalimbali chini ya viongozi kadhaa, bila kuwapo serikali ya kiraia ya jumla iliyotanda juu yao wote. Karibu na mwisho wa karne ya kumi na tatu, Othman alianzisha serikali ambayo tangu wakati huo imejulikana kuwa Serikali ya Ottoman, au himaya, ambayo ilikua hata ikaenea juu ya makabila yote makuu ya Kiislamu, na kuwaunganisha katika ufalme mmoja mkuu.

“(2) Mienendo ya mfalme. ‘Aliye malaika wa shimo lisilo na mwisho.’ Malaika humaanisha mjumbe, mhudumu, awe mwema au mwovu, wala si kiumbe wa rohani daima. ‘Malaika wa shimo lisilo na mwisho,’ yaani mhudumu mkuu wa dini ile iliyotoka huko ilipofunguliwa. Dini hiyo ni Uislamu wa Muhammadi, naye sultani ndiye mhudumu wake mkuu. ‘Sultani, au Seignior mkuu, kama aitwavyo bila tofauti, pia ndiye Khalifa Mkuu, au kuhani mkuu, akiunganisha katika nafsi yake heshima iliyo kuu ya kiroho pamoja na mamlaka ya juu kabisa ya kiraia.’—World As It Is, uk. 361.

“(3) Izinadi lake. Mu Chiheburayo, ‘Abaddon,’ umwangizi; mu Kigiriki, ‘Apollyon,’ uwonona, canke usangangura. Kuba rifise amazina abiri atandukanye mu ndimi zibiri, biragaragara yuko igishaka kugaragazwa atari izina ry’ububasha ubwaryo, ahubwo ari kamere yabwo. Nimba ari ko biri, nk’uko vyavuzwe muri izo ndimi zompi, ni umusanganguzi. Uko ni ko kamere y’intwaro y’Abaotoman yahora imeze nantaryo.

“Baitu Othman asumbua lya kwaanda pa Ufalme wa Kiyunani nihwapi?—Kulingana na Gibbon, *Decline and Fall*, n.k., ‘Othman aingira kwanza katika eneo la Nicomedia pa tarehe 27 ya mwezi wa Julai, 1299.’”

“Abanditsi bamwe babaze bishingiye ku gitekerezo cy’uko icyo gihe cyagombye gutangirana no gushingwa kw’ingoma ya Ottomani; ariko ibi bigaragara ko ari ukwibeshya; kuko batagombaga gusa kugira umwami ubategeka, ahubwo bagombaga no kubabaza abantu amezi atanu. Ariko igihe cyo kubabaza nticyashoboraga gutangira mbere y’igitero cya mbere cy’abababazaga, ari cyo, nk’uko byavuzwe haruguru, ku ya 27 Nyakanga 1299.

“Okubala okulandirira, okwesigamiziddwa ku ntandikwa eno, kwakolebwa era ne kufulibwa mu kitabo ekyayitibwa, Okujja kwa Kristo okw’Okubiri, n’ebirala, ekya J. Litch, mu 1838.

“‘na vuinisa na tamata me vula e lima.’ E yaco ga kina na levu ni nodra veivakadonui: me ra vakararawataki ira e na nodra dauveivakalolomataki tikoga, ia sega e na kena vakapolitiki me ra vakamatea. ‘Vula e lima,’ ni wiliki e tolusagavulu na siga e dua na vula, e solia vei keda e dua na drau ka limasagavulu na siga; ia na siga oqo, ni vakaivakatakilakila, e vakaibalebaletaka

e dua na drau ka limasagavulu na yabaki. Ni tekivu ena Julai 27, 1299, na dua na drau ka limasagavulu na yabaki e yaco yani ki na 1449. Ena gauna taucoko o ya, era a curuma tiko na Turki e dua na ivalu e voleka ni sega ni mudu kei na matanitu vaKirisi, ia e dina ga ni ra se sega ni vakamalumalumutaka. Era a taura ka maroroya e vica na yasayasa ni vanua vaKirisi, ia sa qai dei tiko ga na galala vakatamata ni Kirisi e Constantinople. Ia ena 1449, na cava ni dua na drau ka limasagavulu na yabaki, sa yaco mai e dua na veisau, ka na kune na kena itukutuku ena rorogo ni davui ka tarava.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 505–507.

យូហាន ឥស្សីរ កំពុងដកស្រង់ការគណនារបស់ យ៉ូស៊ីយ៉ា លីច អំពីរយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំ ដដែលនៅពេលបញ្ចប់

វាបង្ហាញដាច់ឆ្លុះបញ្ចាំងពីសម្រាប់ពុទ្ធករណ៍រយៈពេលបីរយក្រៅសិបមួយឆ្នាំ និងដប់បួនថ្ងៃ នៅក្នុងគំរូបនៃទំនាក់ទំនង។ ដោយអធិប្បាយលើការពុទ្ធករណ៍របស់ លីច ទាក់ទងនឹងពុទ្ធករណ៍ពេលវេលាទាំងពីរនេះដដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា បងស៊ីវីរីក៍ បានកត់ត្រាថា៖

“Mu mwaka gwa 1840, ukugenosyeka kungi ukwa buhanuzi kwasyusya ubwinogwa ubwapalapala. Imyaka ibili mbere yakwe, Josiah Litch, yumoywene mu batumishi abakuluta ababweneesya ukuja kwa bubili, afumisye ubufasili bwa Ubusetuli 9, alosya ukuwa kwa Butwa bwa Ottoman. Ukukongana ni mbazilo syakwe, amaka aga gakayaga ga kugwisigwa... pa lisiku lya 11 lya Mwesi gwa 8, 1840, akabalilo aka amaka ga Ottoman mu Constantinople gakuloleka ukuti gakumenyeka. Kangi ili, une ngwitika, chikugoneka ukuti bo ubusimbe.”

“Kwalye omwene kosikidwa, Turkey, kuyidila mu batumwa baye, yasalile ukuvilwa kuli amapawa ya bulunda ya ku Europe, kabili ifyo fine yakwebele yena muni ya butungulushi bwa fyalo fya Bwinakristu. Ilyo lyashi lyafikilishe bwino bwinobwino ubusesemo. Ilyo cishibikwe, abantu abengi sana balisumine ukulungama kwa misangile ya kutoloka ubusesemo iyo Miller na banankwe basendelako, kabili umweso wa kusunguluka wapwilile ukupa umulandu wa kusunkanishiwa ku mulimo wa kuza kwa Kristu. Abantu abasambilile kabili abali na cifulo balipatikile pamo na Miller, mu kushimikila no mu kupalasha mu bulembo amano yakwe, kabili ukufuma mu 1840 ukufika mu 1844 umulimo walikulile bwangu.” The Great Controversy, 334, 335.

Kwanza na pili za ole zimeunganishwa kwa unabii mbili za wakati zilizoungamana. Ole ya kwanza huanza kwa mfano wa kutiwa muhuri, na ole ya pili huisha kwa historia ya Agosti 11, 1840 hadi kupigwa kwa tarumbeta ya saba mnamo Oktoba 22, 1844, ambayo nayo pia ni mfano wa kutiwa muhuri. Mwanzo na mwisho vina alama ya Alfa na Omega, kwa sababu, kama ilivyokuwa katika historia ambayo ndani yake Kristo alithibitisha agano kwa juma moja, kipindi hicho kimegawanywa katika sehemu mbili. Kipindi cha kwanza huanza na Mohammed wa kwanza, na kuishia kwa Mohammed wa pili. Kipindi cha pili huanza kwa “sauti kutoka katika pembe nne za madhabahu ya dhahabu iliyo mbele za Mungu,” na huisha kwa “sauti” ya Kristo, akiapa “kwa yeye aishiye milele na milele, aliyeziumba mbingu, na vitu vilivyomo ndani yake, na nchi, na vitu vilivyomo ndani yake, na bahari, na vitu vilivyomo ndani yake, ya kwamba hapaswi kuwapo wakati tena.”

Tokwendeleza masomo aya mu cilembelo cikwiza.

تسورد ناموگ یموهئ ۆب تئینچیبیآهه ادقۆرم یکشئم هل تئیناوتب ناتیهش هک کئیرایسرپ ره“
یکۆرهس وهئ ۆب ،ادوخ یلهگ یوودربار یناکهتشهگ یهروهگ و نزم یووژئم مبه تهرابهس تاکب
و اناوت هل نهواخ یکیزن ینتاه یآاوهه .ادوخ یژد هل مکئناوات و تئبهد رهکشۆخآد یهیناتیهش
هل موهئارکز مبه رۆز یگنهد 1840 یآاس هل و ،هئیتسار ،همئئ یناهئج ۆب موهروهگ یکهئۆکش
”ادموهئ یندنایهگار. Manuscript Releases, volume 9, 134.